

ግዕዝ ቅጂ ሲጻፍ

ሀገራችን 22 ጥንታዊ ፡

Պուշտայ տիւշմէքսէ : Պոս րդսլ 28 : Էնսո 27  
Գ.Տնաթլոտ 15 : Քրաթուս պանդաոր իռգ.Տնթսուռ 4 20 ա  
տիւշմիւշ տիւր :

ՄԷՍԻՒՅԵԱԹ ՅՈՒՆՈՒՆԻ 46

|                                 |     |    |
|---------------------------------|-----|----|
| Օճաւիւղ լիւսսը . . . . .        | 210 | 30 |
| Էնկիլիզ . . . . .               | 252 | 20 |
| Փբանսըզ . . . . .               | 181 |    |
| Էմբերիսը . . . . .              | 185 |    |
| Գ.արպօն . . . . .               | 57  | 5  |
| Գ.ըւլմից . . . . .              | 408 | 20 |
| Պէշէի Էարբանըզ Եիւզաէ . . . . . | 92  |    |
| Խալիսէ Զանվիւր . . . . .        | 92  | 50 |
| Միւլթալէ . . . . .              | 81  | 30 |
| Գ.ճանօլտէ Էսկի . . . . .        | 77  |    |
| . . . Եէնի . . . . .            | 76  |    |

ՀԱՎԱՏՈՒՄԸ ՄԻԻԹԵՆԵՎԱԿՅԵ

Օւրբը հաղորէթի Շահանէ, ճէն  
նէթմէքեան Ապրիւս Աշխո Խան  
կիւնիւնտէքէնտի պոյնուստա Թա  
շտորը պիր Գըթա միւճէվհէրլէ միւ  
զէյէէն Աշխախէ նիշանը զիշանընը,  
տէվէթլու Սուաու բաշա հաղորէթ  
էրլինէ իհան պուլուրմու, աուր:

— Պիւ ճիւղմա իրթէսի կիւն զա-  
ծը հազրէթի Շահանէ, տէվէթլու  
գարխտան բաշա հազրէթլէրի տախի  
պէրապէրլէրինտէ պուլունտուլու  
հալտէ, Պէյօղլու տաքեային Գալաթա  
սէրայ նամ, վէ եարը գալմըշ օլա  
մէքթէպի թրպպիյէ էպնիյէսինի սէյր  
ու թէմաշա խլէտիքտէն սօնրա, ա-  
ճէլէթէն ինշա վէ իքմալինէ էմր ու  
Ֆէրման պուլուրմուշ, վէ օրատան  
տախի ( )խլամուրտաքեային գասրը  
(քէօշք) Շահանէլէրինի թէշրիֆ  
պուլուրտուգլարնտա, օրատա իս-  
թիֆպալի միւլիւքեանէլէրինէ մուհ-  
թազըր պուլունան, տէվէթլու Ֆու-  
ստ բաշա հազրէթլէրիլէ միւլագաթ  
պուլուրմուշար տրը :

— Պու՛ր ճիւղման իրթէսի կրկն, Գայսէրիյէ գայիմագամը սէտտէթըւ խաւիւ պէյ էֆէնտի սէմթի մէմուրիյէթիննէ եօթճու օյմուշտուր :

— ԻԹալեա բարլամէնԹօսունտա  
կէրէք գրալ հաղըԹլէրի Թարաֆըն-  
տան պէյան օլունան էֆեհարտան,  
վէ կէրէք վիւքէլա Թարաֆընտան  
իզհար օլունան նիյէԹտէն, պէհէ-  
մէհալ, Թամա իլէ Վէհէտիկին զապԹ  
վէ ԻԹալեա գրալիյէԹինէ իլալէ օ-  
լունմասը իտտաա վէ արգուսու սէ-  
պէպինէ մէպնի, իլէրուտէ պիր ա-

զիմ մուհարեպէ զուհուրա կէլէճէ-  
կի շիւբհէ օլունմաքտէ իքէն, պու-  
տէֆա լ'սթրիա իմքերաթօրու հագ-  
րէթլէրինին Վէնէտիկէ ազիմէթ ի-  
տիպ, պիր վագթտան պերու զայէթ  
իւլ զայէ մէթին վէ միւսթանքէմ  
սուրէթտէ ինչա օլունմաքտէ օլան  
տէօրթ առէտ քալտալարը սէյր ու-  
թէմաչա իյլէտիքտէ, Էանընտա պու-  
լունանլարա սէօյլէտիկի քէլամլար-  
տան տախի մուհարեպէ նիյէթլէրի  
անլաշըմըշ, վէ իթալեա էֆքեսարը-  
նը թաստիօ իթմիշտիր :

— Ենչլէբրին բուհպան կիւրուհի հարաքեաթը փաբա հազըէթլէբրի, վէ խուսուսիյէ գարտիննալար նէգալինտէ պիր ալամէթի իսեան սալլըրդտան պաշգա, սէքսէն սէնէտէն պէրու իմա թարաֆընտնն իէթըսպուրկա ելլի կէօնտէրիլէմէքտէ իքէն, պու տէֆա Նիւանի թէ. վէճճիւհ նիյէթիլէ պիր ելլի կէօնտէրիլիշ աիր :

— Գնե՛ք տէրէլէրին Շարէսթըն  
չէ հրինի, էտիր ալրասլար ալթէչէ վը-  
միչէր, վէ տէ օրթոտ իւչ բայը եան-  
մըշ, վէ տրասլար հէր թարաֆտան  
պաշ գալորըմագտէ օլուպ, հաթթա  
իչէրիննան կիդ լի ընկերու թիւնլար  
պուլունուպ, քիւլլէյթ թու պարու թ  
վէ սիւհան տախի թօփլամըշ օլտուգ-  
լարը անպաշըմըշ տոր :

— Պիտ գաջ սենեակն պէրու զա-  
յեթ միւքեքէֆ սուրբեթոտ Սար-  
սիլեառտէ իպնա վէ ինչա օլունմագ-  
տէ օլան Պօրսանըն գաբուսսունա ,  
պիլիսի Սարսիլեայը , վէ իբինճիսի  
Փրանսայը զէբր իթսիլմէք իւզըն ,  
վէ պօլարը տէօրտէր ձեթրօ օլա-  
րագ , իբի առտտ զայեթ ուսթալդ-  
լը օլունմուշ սուրբեթէր վագ օլուն-  
մուշ տուր :

— Թիւրքքիյամըզտա տահա պուր-  
զու իլէ սու չըգարսմագ իճրասոր կէօ,  
րիւլէմէմիլ իսէտէ, նիչէ եէրլէրտէ  
չու խուսուս իճրայէ կէլսէ բիւլլի  
մէնֆաւաթը մուծիպ օլաճաղը պի իչ  
Թիպահ տըր: Պու տէֆա Ղէզայիր  
Թարաֆընտա պիր մահէլլտէ օլ սու-  
լէթտէ, վէ 75 մէթրօ տէրինլիքտէ  
պիր գույու աչըլարագ, քէնտու.քէն  
տուլէ տիշարըյա ճօշմայա պաշլայան  
ոու, տագըլգատէ պին օգգայէ եա-  
գըն պուլունմուշ տուր:

— Եւսթրիա տէ՛վէթ ինտէ մուհաւ  
ըէպէ՛ճէ պիր կիզլի նիյէթ պուլուն.

տուգտան պաշգո, չու պոպոտէ իջ-  
րուսիս տէվէթի թարաֆընտան տա-  
լի պիր իթթիֆազ վէ մուսովէնէ-  
թէ մալիք սլաճալը տալի հիսս վէ  
թէֆէքքիւր օլունմագտէ տիր :

— Ֆրանսուզ ֆրանմասօնւորնա  
պիր ատեմ Կրան Բէր օլմագ իշն ,  
պէնէրինտէ պուլուէան 38 տէրէճե-  
յի Թահսիլէ միւհթաճ իքէն , պու-  
տէֆաքի , Իմքէրաթուր Թարաֆըն-  
տան Կրան Բէր Թայյին պուլուէան  
մարէշալ Սանեան շու տէրէճէլէրի  
8 կիւնտէ Թահսիլ իԹմիշ տիր քի ,  
հիչ Թահսիլ իԹմէմիշ կիպի տիր :

— Այժմ երեք տարեկան ինչ Ինկիլիդներ պէնիսնտէ, իլէքուտէ պէհէմմէհալ պիր մուհարէ պէ զուհուրէաթիմէ օլաճաղը, Լյվրօբա զաղէթալարընճա մուճէրրէտ կէօրիւնմէքտէ տիր . չիւնքի, Ֆիտէրէլէրին, Փօնֆէտէրէլէրին լիմանլարընը գաքատըրբարը էճիլտէն, նիչէ Լյվրօբա Խալվէթլէրին, զանն իտէքիլ հապգսըլ օլալապ, կիւճէնմէքտէ օլտուգլարը շէջլէ տուրսուն, Ինկիլթէրրա Թարաֆընտան հալէա մուհարէպէ Թէտալիքէաթընա պիլալ Թէէլիիր տէվլամ օլունմապտէ տիր :

— Ինտանդարըն ատապ ու թէր-  
պիւնսի իշն, շուճա բէյդամպէ-  
լէր, ըհսուլար, վէ պիզլաթ Քարիս-  
տա էֆէնտիմիզ տախի կէլմիշ, շուճ-  
ա բէնտ ու նասիհաթլար վէրմիշ-  
լէր, վէ եինէ թէքմիլէն մագսէտէ-  
րին իճրա իտէմէմիշէր իբէն, [Վէ-  
րիգանն] հիքմէթլի թարաֆլարըն-  
տան պիւր թագլմ միսիօնարլար կէ-  
լիպ, պէնիի աաէմի.բեամիլէն տայի-  
րէյի ատապ ու թէրպիշէյէ իտիալ  
իտէպիլմէք իտտասաթլա, պիւր չօգ-  
բարսպար վէրմիշէր, չորսգլար բէյ-  
տա իթմիշէր, վէ ասը խրիսթիան  
քէնտիլէր վէ թէվապիլէրի օլուպ,  
ասլա եալան սէյլէմէղէր, իշրէթ  
իշմէղէր. վէ նիհայէթ պաշգա մէղ-  
հէպտէ պուլունան կիւնահ.բեարլար  
կիպի չօգլուգ ճինայէթ ու էտէպ-  
սիզլիքտէ պուլունմաղլար օլտուգլա-  
րըն պիւլիւք պիւլիւք էյիլանմէքէր  
իլէ հէր թարաֆտա իլան իթմիշէրտի

Ղիւսմէ ալեմ շու լագըրալարը  
իշիթաիքտե , թէվէքքէլ պուլունուպ  
էվիլէլ էմիրտե իթիմուտ իտէրէք ,  
հէր նէ գասար պիր թարաֆտան  
բէսէնտ իւզըն թէհայեիւրտէ գալ



մագտէ իտի իսէտէ, տիկէր Թարաֆ-տան տախի, տիւնեատէ տայիմա-քէնուտէյի մէտհ իտէնտէն գորգմա-լը, տարպը մէսէլինէ իսթինատէն, շու աւրէլըն, Թուրք օլտուգլարըն կէօրմէք նիյէթիլը, սօնլարընա սէք-լէմէքտէ իտի:

Վազթ չարիսը հէր պիր շէյի էս-կիտէճէ կիւնտէն, պուշլարըն երւզէ-րինտէ վէ երէքլէրինտէ գաբալը օլան բէրտէյի տախի էսկիթի. զա-հրէ չըգտըլար չօգ շէյլէր, կիզլի-տէ գալմագտէ արիլէր տահա նիշէ շէյլէր. ֆէգաթ, ինսանտա ագլ ու տիրայէթ վարտըր, պիրտէն պինի անլայապիր:

Պիզ բրօթէսթան օլան ֆէնա ա-տէմ օլուր տէյէմէյիլ. լաքին բրօթէս-թան օլան իյի առէմ օլուր տախի տէյէմէտիկիմիլտէն, վէ քիշինին իյի եախօտ ֆէնա օլմասընա սէպէպէն տի մէզհէպիտիր տէյու գապուլ ի-տէմէտիկիմիլտէն, հէր մէզհէպտէ, իյի վէ ֆէնա առէմէր պուլունտու-ղու կիպի, Բրօթէսթանլարտա տա-խի, էկէր իյի վար իտէ ֆէնա տախի վար արը, վէ էլպէթթէ պուլունա-ճադտըր տէտիքտէն պաշգա, պուղը ճիհէթլէ պաշգա մէզհէպտէքիլէր-տէնտէ զիյատէ պուլունմագտէտիր տէյէպիրիլ:

Բրօթէսթանլըզ վազ իտէնլէր իւզէրինտէ շիմօլի գատար կէօրիւ-լէն ֆէնալըզլարըն պաղըրարըն պէ-յան իթմիշիլտիր: Իշթէ պու տէ-ֆա տախի, Վայսէրիլէմիլտէ պու-լունան 20-30 Բրօթէսթան աղալա-րըն Լնթէպլի Կարապետ նամքարու-ղիլին հարաքեաթը մէզմուլէլէրին պահա ու պէյան իտէրիլ:

Լնթէպլի Կարապետ նամքարու-ղիլ պիր կիւն, էվէն պիրիսինտէ պու-լունապ, վէ քէնտիլէրին բամբիշ չաղըրտըլարը գըզա, «կէլ սէնի սէ-վէյիմ» տէր. բամբիշ տախի, «կիթ ութանմամըսըն» տէր. վէ պարնի քարոզիլ պու ճէվապը ալըրգտա, սէն իսթէմէզ իտէն, «պէնտէ Վարի-նոսու սէվէրիմ տէյէրէք, կիտիպ մէր-գուլմէ Վարինոսու պուս իտէր: Պու վուգուլաթան սօնրա պիր կիրապի կիւն բամբիշ իլէ Կարապետին պէյ-նինտէ պիր մուարուղա կէշէր, ֆէ-գաթ օլ կիւն տէյէմէտիկինտէն, «պագ սանա եարըն նամըլ պիր տա-յագ աթմազըլմ» տէր: Գըզ պու տայագ լաղըրտըսըն իշթիտիքտէ կի-տիպ գօմշու լուգտան պիր ֆամիլեա-յա իսթար, վէ չաղըրմուղէ պաշա-աղըրնտա եթթիլմէլէրինի րէճա ի-տէր (պու ֆամիլեալարըն վէ շախս-

լարըն իսթիլէրինի պիր իտէքտէ, շիմ տիքի հալ գաբալը կէշմէքտէյիլ). հագըգաթէն ֆէրտասը կիւն Կարա-պետ գըզ տէյմէյէ պաշաաղըրտա, գըզ տախի պաղըրմայա պաշալը. մէզ-քիւր գօմշու ֆամիլեա գօշուպ գը-զը գուրթարըր, վէ սօրուպ սիւալ իտէրէք, շու տայաղըն սէպէպին գը-զա սէյլէթմիրիլ:

Պու Թէյէթիպ օլունաճագ վու-գուլաթ քեաֆֆէյի Վուսաւորչուկան վէ Բրօթէսթան ճէմաթաթա եայը-լը. վէ օլ կիւնլէրտէ պատուելիլէ-րի Բաթանպուլտա պուլունտուղու-տան, եաղըլըպ, Կարապետին պիր տախի քարոզ վիրմէ մէսինէ տախի էմի-տընըր: Պատէհու պատուելիլէրի Վայսէրիլէ կիթտիքտէ, վէ Կարա-պետի սէյլէթմիրէտէ, պաղէն «եա-նըրտըմ» վէ պաղէն տախի «մու-հապպէթ իշին եաբալմ» տէր իտէ-տէ, հագգաթիլէլ իշնը վէ ապա ճիզ-վիթլէք պիլմէզ պատուելիլէրի, շու-րէզալէթի պատուրմագ նիյէթիլէ, ճէմաթաթը ալտաթմագ իւզըէ, «պէն Թէֆթիշ իթտիմ, գապահաթը եօգ-տուր» տէր իտէտէ, Բրօթէսթան-լար գանմայըպ, «հաշմ պիզ պու ա-տամը գապուլ իթմէյիլ» տէյէրէք այագ պատուգլարընտան, վէ օլ կիւնլէրտէ տախի, Լօղլաթ քարու-ղիլէ Վըստըր Պազ օրատան կիտիպ, օրատա քարոզիլ գալմասըլընտան, աղըպ Լօղլատա կէօթիւրիւր. վէ քէնտիլի մատամասընը ալարագ տէ-ֆաթէն Վայսէրիլէ տէնտիւքտէ, մէրգուլ ալէհինտէ տահա զիյատէ Թէշէքիլէր իշտիպ, վէ Բրօթէս-թանլարըն, Կարապետին մուլաթա-քարոզիլէքտէն չըգարըմասընը իտ-տա իթտիքլէրինտէն, պատուելի-լէրի, մէրգուլմէ պիր մէթուպ եա-ղարագ կէրչի աղ իտէր իտէտէ, պաշ-գա պիր ճէզա Թէրթիլ իթմէզ:

Շիմօլ իշտիլիլէ նէզարէն, էշ-լիլըպ Կարապետ քարոզիլ, Վայսէրի-լէտէ իմիշ. վէ եագընտա տախի Բաթանպուլտա կէլէճէք իմիշ:

Ինչա Վըսա շէյլէ պիր մէշհուր զաթ իլէ կէօրիւշիւպ գօնուշմուղէ միւլէստէր օլուրուլ . . . . .

#### ԳԱՐՆԱՎԱԼ

Պէյլէսօֆլարտան պաղըլարը, ին-սան էվաթը իշին ումուլմէն տիվանէ տիր տէմիշէր իտէ, բէքտէ էսասըրը պիր լաղըրտը վէ հիւքմ տէյիլ տիր:

Պիզէ ինսանլար իւզէրինտէ հիշ պիր վագթ տիվանէլըք էքսիք տէյիլ իտէտէ, պաշլըճա չըլտըրտըլարը պ-

լար, Գարնավալ (բարեկենդան) ալ-լարը վէ իլա հաֆթա վէ կիւնլէրի տիր տէյէպիրիլ:

Հագըգաթէն էկէր ինսանլար, շու Գարնավալ ալլարընտա, քէնտի-եաբալըլարընը տիպ գաթը լամմէ-իւզըն պիր տէֆա սէյր իտէպիրիլէք պիզաթ քէնտիլէրինին տախի ու-թանաճագլարը աշիքեար տիր:

Սէնէնին հէր պ վէ կիւնլէրինտէ, կէօրիւլէն տիվանէլըքէր, էքսէրեթ գարըլար, չօճագլար, վէ ճահիլէր իւզէրինտէ վուգուա կէլմէքտէ իտէ-տէ, գարնավալ կէլտիքտէ ֆագըրզէն-կին, պիւլիւք քիւշիւք, վէ ալիմ ու-ճահիլ ումուլմէն քեաֆֆէսի իւզէ-րինտէ էնվայի տիվանէլըքէր միւսու-վաթ իւզըն կէօրիւլմէքտէտիր:

Լօղլաթատա վէ Վէրիպտա շու կիւնլէրտէ իճրայէ կէլէն տիվանէ-լըքէր հիսապըր օլտուղընտան սար-ֆընագաթ իլէ, պիզ եաղընը Բաթան-պուլ, վէ պաշլըճա Պէյ օղլու հագ-գընտա ճիւլիլմէ պահա իտէլմ:

Իշթէ գարնավալ կիւնլէրի պաշ-լարըլար, հէր քէս եէնիտէն եէնիլէ պիրէր տիվանէլըք տիւշիւնմէքտէ, ֆէգաթ, պու տիվանէլըքտէ շու-ֆարգ վարտըր քի, հէր տիվանէ օ-լանըն պիր կիզի նիյէթի վար տըր, բէքտէ Թէհի եէրէ տէյիլտիր:

Գըշ կիճէլէրի տիր, բէք ուղուն տուր, իլա պէյլէ կիւնլէրտէ, էշ-լէնմէլի էֆէնտիմ էյլէնմէլի, էմմա նէյիլէ էյլէնմէլի, տամա, Թալլա, իսգամպիլ վէ օթուղպիր, պուշլարըն վագթի կէշտի, հէր մէյվէ քէնտի մէվիսինտէ սէվիլը. արթըք շիմօլի սօրէլէր (կիճէ մէճիլտէրի), պալըլար զիյաթէթլէր, տիւլիւնլէր վէ տէր-նէքլէր իլէ էյլէնմէլի. Լօվլէթ, պիր Թագըմ գարըլարը, գըզարը վէ տէ-լիզանլըլարը եախօտ լքի տիրհէմ պիր շէկիրտէք ճօլլիսըլարը պիր եէրէ Թօբլայարագ, տիմլի կիւլմէլի, եէ-մէլի իշմէլի, վէ օյնամալը սըրամա-լը: Վէ տահա իլըլըսընը իսթէրմի-սինիլ, պիրէր տախի տամա եանի գարը եախօտ գըզ գօլթուգլարա Թագըլ, վէ պիրէր գաբալը գըլա-ֆէթ կիյտիքտէն սօնրա, սօգտգ սօ-գագ կէզմէլի, գահվէլէրէ վէ գա-լիսըլարա կիթմէլի, վէ նիհայէթ պա-լօղլարտա սապահարա գաւտար, վա-գըլթար կէշիլմէլի վէ մէրամ իճրա իթմէլի:

Շու գարնավալ ալլարընտա գարը գօճա, անա վէ գըզարտա, պըր պըր նիյէթլէր իլէ, շէյլէ պիր Պաղտաս գուլէսի գարըլըքը կէօրմէք, եա-խօտ էլէ կէշիլմէք մագտէտիլէ, նի-



չէլէր պուլունտու գլարը տեքեար  
օլտուղու միսիլը, նիչէլէրին տախի  
մուղայիրի օլտուղ, գրգգանձըգտան  
վէ գալը բահաթարըղընտան պի.  
հու գուր օլտուղընտան աշիքեար տըր.

Վճայիգ հալ, պաշգա կիւնէր,  
շու պաշգալարընտան պըպըլայան. քիպար.  
լար, եիւղէրինէ պիրէր սուրէթ գոյ.  
մուղար, քիմիսի Վճէմիլարի, քիմիսի  
Չէրքէսպարի, վէ քիմիսի տախի Վր.  
նափուտ վէ սայիրէվարի կիւնիմիլէր.  
տէ, քիպար պալոսու տէսիքէրի  
պալոլարա գոշուղ գլարընտան հէմ սէյր  
ու թէմաշա, վէ հէմաէ թէմաճիւպ  
իտէլիմ:

Շու ինթիլարընտան, շու սօֆու.  
լարըն, գարնափալ պէհանէսիլէ, հի.  
ճաղլարընտան նաշիճանօղ պիր սու.  
րէթ ալթընտան, գօլթու գլարընտան պիր  
կէնճ գըլ եսիօտ գարը ալտարագ,  
պէլէնմէտիքէրի զէմանէ տէլիգանը.  
լարընտան զիսաւէ, քէքլիք կիպի սէքէ.  
րէք գօշուղ, օյնասըգլարընտան թէ.  
հայէիւրտէ գալալըմ:

Վէ աճայիպ, էն պիւլիւք գապու.  
հալթ եսիօտ թագսիրաթ տախի,  
քէնտի սահնայի նէզընիտէ տայիմա  
հիչ կիպի տիր:

Շու գարընտան վէ գրըղընտան իս.  
րօղլարտան տախի գըպանան էրքէ.  
լէրի սէյր իտիլիլ. ֆիւլան եէրէ կի.  
տէճէլիլ տէլէրէք ֆաթիլէսլարընտան ալ.  
տաւարպ քէնտիլէրին սօգադ գաբու.  
սուլտան տիշարընտան թաղըգտան սօն.  
րա, ֆիւլան տուտու, ֆիւլան հա.  
նըմ, ֆիւլան գօգօնա վէ մատամա,  
վէ իլա իլա ֆիւլան ճափոտալէ իլէ,  
պիր վալ, պիր քաթիլ, վէ պիր քօթ.  
ճալի-քօթ օյնամագ սէվտասըլա, քէն.  
տիլէրին նէ մահէլէրտէ պուլմագ.  
տէ տիրէր . . .

Միւնաթի երինէ հէր քէթին գալ.  
պինէ թագանմալէ պաշտար, մէ.  
կէրչի տիւնեատէ գէվգ ու սէֆա.  
տէն տէ մի վաղ կէզմէլի, հէր քէս  
ինտան տէլիլ մի, էլլէնմէլէլ վէ տէ.  
լիպ կիւլթմէլի մի. ալթըլգ ահ.  
պապըլգ վէ մուհապալթ տէնիլէն  
չէլտէ տիւնեատէն գալգալըմ, էֆէն.  
տիմ հէր քէս եապանի տէլիլ եա,  
էլլէթտէ շէհիրտէ օլթուրան, պու.  
լունտուղու մէմէլէթթին առէթ ու  
ուսուլէրին իճրա իթմէլի տիր. . .

Հայ հայ, ինտան օլան իլլէնմէլի,  
էէլիպ իլլէլ վէ տէլիպ կիւլթմէլի.  
պուլնա Միւնաթի տախի հագգ վէ.  
րիր. ֆէգալթ, հէր էլլէնմէլին ալ.  
թընտատա պիր պիլթէլ պուլլէն.  
մալը տէլիլ, Վաշգա միլլէթթի պէր  
թարաֆ իտիպտէ, եալընըլ Հայ իս.  
միլի թաշըյանարա տիգգալթ իթտի.  
կիմիլ հալտէ, միլլէթթիմիլին առապ  
ու թէրպիլէսիլին պօղըլմասընա

պու պիր գաշ ալար գառար հիչ պիր  
պիլիլ ք սէպէպ եօգ տէլէպիլիլիլ.  
Վնադ պու կիւնէրտէ, պիր  
թագըմ տըսըլար, էալ պիլիլէր, վէ  
հօփարտալար, շարապըր քագըր ի.  
չիպ, եա աշըգ սուրէթ իլէ, վէ եա.  
տա իւլ զըրուչուգ պիր սուրէթ  
ալթընտան քէնտի նիլէթի ֆաթիաէ.  
սի վէ միւ հիլէթթիլին իճրա իտէպիլ.  
մէքաէ տիրէր: Պագըլ կէլէճէ քէֆ:

ԸՅՎԵՅԻՆ

Մէճարգայ իմբագիր Միւնաթի  
Լըճիյա լրագրոյ:

Օրերուս Ս. Ննիգեան օրը հայ.  
րենակցացի հետ անցունելու փափա.  
քով Նիկիթիլի գացի, ուր այս ան.  
գամ իմ հայրենակցացի վրայ ուրիշ  
ատեններու պէս ազգասիրական և  
ուսումնասիրական փոյթ և ջանք շատ  
քիչերու վրայ տեսայ: Իպրոցները,  
որ քիչ մը յառաջ քիչ շատ մատու.  
րական յառաջագիմութիւն կը ցու.  
ցնէին, այս տեղում իմբոյլին անհե.  
տացած տեսնէք: Երազի խափա.  
նարար պատճառներ քանի մը հառ  
կան, բայց գիտութեամբ նոյն իսկ  
երեսփոխութեամբ և իւր մէջը միւ.  
թիւն չունենալն է: Եւս դժբաղդ  
իրողութիւնը հետապօսող անձինք  
եղան, որ այս ցաւալի խնդիրը հրա.  
պարակ հանէցին. բայց ցաւ է ինձը.  
սէլ որ փախանալ փաթեման հագա.  
տարութեան սկզբաւք ունենալու,  
երկու երեք նաճակադրացի գէմ յան.  
հրնարինս զայրացեր և մինչև անգոյ.  
առաջին նամակագիրը հրապարակաւ  
յանդիմաներ են զանազան աղայա.  
միա և այլաների պատճառներ: Լը  
հայրենմէք, Մէճարգայ իմբագիր,  
եթէ նոյն ազգասէր և ուսումնասէր  
նամակագրացի գիտալութիւնը հրա.  
պարակ չէլէին, արդեօք քանի առ.  
րիներով թմբած և մեռելատիպ ըն.  
թացից մէջ պիտի խորխորէին կու.  
րօքն: Օրամանքնիս մեծ է, չքի.  
տէն արդեօք լըգայ լըապեաք Նի.  
կիթիլի, «գի եթէ դոքա լըեցեն»,  
քարինքդ աղադակեցեն»: Եւսօր  
մէկ նամակագիրը պախարակեն, վաղը  
միւսը թշնամանեն. բայց այս միջո.  
ցաւ կարծի են բոլոր Նիկիթիլի աղ.  
գային երիտասարդութեան բերանը  
կարկէլ. «Ինտա է նոյն ընդգէմ  
իթմանի աքացել», անոնք պիտի գը.  
րեն և չը պիտի գազըրին իրենց իրա.  
ւունքը պաշտպանելէ, քանի որ բա.  
րեկարգութիւնը ցիկտա կուշանայ,  
որով մենք ևս պիտի ստիպուինք տկա.  
մայ ուրիշ առթիւ օյն անկարգ ան.  
ճանց անուանքը և իրենց անկանոն  
փարմունքը յայտայանդիման հոշակել  
որ մինչև ցարդ թէ առջի նամակա.  
գիրք և թէ մենք քողարկեցինք ի  
յարգանս նոյն: Հայր անտարբեր  
աշօք չը կրնար դիտել, երբ կը տեսնէ  
200—250 դեռաբոյս մանկտեայ լը.  
թիսթանթիլ գալոցները յաճախելը,  
որ առեն յետագէմ մատը անփոյթ և  
անզգայ խոր ի.քուն կը ննջէ: Փոսք  
իրենց . . .

Լըգ ուսումնասէր և աշխատիտ  
պատանեւոյ մը սոյն անհաճոյ իրողու.  
թիւնը տղերսագրի միջոցաւ, Լըճա.  
նապատիւ Գէորգ վարդապետին ներ.  
կայացուցած առեն, Լըապետացի մին.  
որ հոն ներկայ կը գտնուէր, անհա.  
մարհ դիմօք, «Պաշտօնս ճը ֆիլէի ի.  
չիէ քալըլըլըլը տգէտ խօսքը կ'ար.  
տասանէ, մենք դարձեալ կը կրկնենք  
«եթէ դոքա լըեցեն քարինքդ աղա.  
դակեցեն»: Սենք կրսենք դուք էք.  
որ ձեր անփութութեամբը տեղի առ.  
ւիք մինչև անգամ ձեր մեծութիւնը  
չունեցողներուն բողբոյլ դուռ բա.  
նալու, և ոչ միայն այսչափ, այլ և  
օտարաց: Միտեմար մը ակուլմի մէջ  
կրսէ թէ գոհ եմք Հայոց գալոցնե.  
րը գոցուելուն որ մեր գալոցներուն  
250 լըաւորացիան աշակերտ բե.  
րաւ. ալ ինչ կը մնայ յետագիմաց ուղ.  
ղակի կամ անուղղակի Ս. Նի. արգ.  
նամակագիրները թշնամանելու, մինչ  
դեռ իրենք իւրովին պայանելի են ի.  
րենց անարժան ընթացիւք:

Եւս, Մէճարգայ իմբագիր, Նի.  
կիթիլի նամակագրացի բողբոյններուն  
յաւելուածն ալ մենք կրնենք, զոր  
անկողնասիրութիւնը մեզ ստիպեց  
յայտ առնել առաջի ընդհանուր լը.  
գին. օրինաւորութեան փափաքող  
ըլլալով ալ պարտ անձին համարած  
եմ բարեկարգութիւններ ալ (եթէ  
ի գործ դրուին) զանանք ալ հրատա.  
րակել:

Սրով մնամ և այլն.

Լ. Պօլիս 10 Յունվար. 1862.

Լ. Ն. Միւրապեան.

Շու իլմիս մէքթէպլէրի իւ.  
ղէրինէ շիմալիէ գառար զաղէթա.  
լարտա նէշը օլունան պահալար, զի.  
յառէսիլէ էսէֆ ու մահլուռն օլու.  
նաճագ տէրէճէլէրի տախի կէզմէք  
իւզըն պուլունտուղու հալտէ, վէ  
մահլէլի մէզպուրուն Լըաշնորդու.  
Ստեփան Լպիսիպոս հաղըթթլէրի  
պու հաթթա Մայր Լիկեղէցիտէ  
վիրտիլի քորոզտա աղգասիրութիւն  
վէ ուսումնասիրութիւն իւղէրինէ  
միւլէսիլ քարոզար վիրմէքտէ օլ.  
տու զու սուրէթտէ, պիլլըլթ քէնտի.  
հիմայէթի թահթընտա պուլունտան  
իլմիս մէքթէպլէրին պու մէրթէ.  
պէ սէֆիլ վէ այլալանաճագ հալտէ  
պուլունտալարը հագրգաթէն թէ.  
հայէիւրէ շայան տըր. վէ պուլունտան իւլ.  
տիւրլիւ միւլթալա հատըր օլապիլի.  
եա քէնտիլէրի պիր գաշ այ էվիլէ.  
տէն պէրու պուրայտ կէլէլի Իլմի.  
տէն ուսումնասիրութիւն էքիլմիլ.  
վէ Տէրաուլթիւն պաշտպանարը չը.  
պաճըլը ֆուրտթ պուլմուղար տըր  
մէքթէպլէրի պօղմոյտ. եա քէնտիլէ.  
րի պուրտաւ վագթի հալլին իլթի.  
ղապընճա աղգասիրութիւն վէ ու.  
սումնասիրութիւն իւղէրինէ քարոզ  
վիրմէքտէ տիրէր, վէ եատա սայիր



իշխերմիւր, վէ հեր եհրաւէ կեօրիւ-  
տիւկիւ միտիւր, հիւ պիւ իճրամիւր  
սէօյէյիւ իշխիւ միւր իշխիւ պիւր  
միւր միւր տըր :

— Լիւէն տէֆաբի զիւրիւնի կէչ-  
տիւկիւ Քիւրիւ իշխիւ թէչիւ զիւր  
միւր տէ վէ միւր թիւն իրաւ մէստիւ  
ֆիւնի, վէ հեր պիւր մէմուրիւնիւ  
ճիւղիւ իշխիւ իշխիւ կէչիւնիւ իւթե-  
յէն Բարիւրապիւ ( ) քննիւն ընկե-  
թիւնու միւրաւ իշխիւ, հեր նէ  
գաւաւ 40 նէֆէր զէվաթ տէմիւ ի-  
տիւ իւնտէ, աֆիւ տիւրիւ եւնիւր  
ըւր, պիւրաթ քէնտիւրիւնիւ մէ-  
մուրիւնիւ թէչիւ թաւիւ իւթիւրիւ  
աղաւաւիւն տիւրաւ տիւրաթ զիւր  
տուրաւ, 50 նէֆէր տաւիւ կէչիւն-  
տէ զիւրաւ միւրաւ տիւրաւ, վէ  
տաւաւ աղաւաւ գաւաւ տաւիւ  
պիւրաւ տուրաւ իշխիւնիւ տիւր :

Լիւէր իշխիւնիւնիւն տէչիւ եօգ-  
իւն, մէրգու միւր թաւիւնիւն Սա-  
սիւ զաւաթիւն, քէնտիւրիւնիւ  
պիւրաւ տուրաւ իւթիւրիւ նէչիւ ու-  
իւն զիւրաւ իւթիւ կէչիւնիւնիւ  
վէ հաթիւն պիւր տաւիւ կէչիւնիւն  
զիւրաւ իշխիւնիւն տաւիւն ու-  
լունիւն իւնտէ, իւթիւն գաւաւ  
Սաւիստէ կէչիւնիւն իւթիւն  
մէտիւրիւ իւթիւնիւ միւրաւ տուր : Սէր-  
գաւաւն քէնտիւր իւթիւնիւնիւն նէչիւ ու-  
լունիւնիւն աղաւաւ իւթիւնիւնիւ հաւ-  
տէ, վէ քէչիւն քէնտիւրիւ կիւրիւն  
քիւնտէն նիւնիւն տաւիւ, զու մէմու-  
լիւն զաւրիւ ճէսարիւն իւթիւնիւն  
լէր զիւրաւ տուրաւ միւրաւ տուր  
տաւ պիւրաւ տուրաւ տուր թաւիւն  
Սաւիս կիւրիւ պիւր Սաւիսիւն զաւ-  
թիւն, կէչիւն պիւր աղաւաւիւն զաւ-  
լէր զիւրաւ տուրաւ իւթիւնիւն ու-  
գաւաւնիւն, հաւաւաթիւն կէչիւն  
թէչիւնիւն զիւրաւ տուրաւ պիւր  
յէթիւր : Իմիւ, իւթիւն իւթիւնիւ  
Սաւիս զաւաթիւնիւն իւթիւնիւն  
միւրաւ իւթիւնիւն քիւ, կէչիւն զու զէս  
հիւ, վէ հաւաւ իւթիւն քէնտիւր եւն-  
լուրաւ տաւ պիւրաւ տուրաւ, վէ նէչիւ  
ու իւն իւթիւնիւն իւթիւն եւն իւթիւն  
վէ եւտաւ եւրիւնիւն եօգ իւն, Սիւ-  
նաւիւնիւն զաւաւաւ հաւաւ պիւրաւ  
միւրաւ տուր :

Ինչիւ Սիւս, զու քէնտիւր քէնտիւրիւ  
տաւիւն իւն, վէ միւր իւթիւնիւն  
նէ մէմուր զաւաւ զաւաւ, պիւրաւ  
Սիւսիւնիւն իւթիւնիւն թէչիւնիւ  
լէ, մէթիւնիւնիւն իւթիւնիւն հիւնիւն  
զաւաւն հիւնիւն պիւրաւ տուր :  
Շու աղաւաւ զաւաւ տաւիւնիւն  
նէչիւ աղաւաւ, պիւր կիւնիւնիւն, պիւ-  
րիւն իւթիւնիւն զաւաւնիւն իւթիւն  
տաւիւնիւն, վէ իւթիւնիւն Սիւսիւն  
քիւնիւն կէչիւն կիւնիւնիւն գաւաւն

նիւնիւն, թաւաւ տաւիւնիւն կիւրիւ, քէն-  
տաւ քէնտաւ իւթիւնիւն իւթիւն  
տաւաւ թէչիւն զիւրաւ տուր  
զու իշխիւնիւն իւնտէ, պիւր զաւ-  
նիւնիւն, զու ճէսարիւն իւթիւնիւն  
գաւաւ քիւնիւն տաւաւ տաւիւն  
պիւրաւ տուրաւ տաւաւ, պիւր տէ-  
ֆաւ պիւրաւ իւթիւնիւն պաւաւաւ  
ճաւ, տաւիւն միւրաւն զաւաւաւ  
տըր, զիւրաւ, պիւր զէչիւն տաւիւն  
էմաւ կէչիւնիւն զիւրաւ տուր :

— Պիւրաւնիւն կիւնիւն իւթիւնիւն  
տաւ իւթիւնիւն քաւաւաւն մէտէն  
քէչիւնիւն պիւրաւն իւթիւնիւն  
պաւաւաւնիւն իւթիւնիւն սէչիւն Պիւ-  
րաւ տէմիւն իւթիւն իւնտէ, միւրաւ  
լէչիւն իւթիւն իւթիւնիւն զիւրաւ  
աւաւաւնիւն տըր :

Քիւնիւն, նիւն զաւաւաւնիւն  
միւր տաւիւն, պիւր թաւաւ ութիւն  
կէ-

թիւնիւն, վէ ճէմիւնիւն քաւաւաւն  
իւթիւն, միւրաւն, միւրաւն տաւ  
մաւ, տաւաւաւ, վէ ունաւ պաւ-  
լունաւ քաւաւաւնիւն վաւ կէչիւնիւն,  
ճէմիւնիւն ճէչիւն իւթիւն քաւաւաւ  
պիւրաւնիւն պաւաւաւ :

Պիւր քաւաւ կիւն միւրաւնիւն  
Տիւնիւն զաւաւաւն, եւնիւն իւթիւնիւն  
գաւաւաւ քաւաւ վէչիւն իւթիւն, պիւր  
միւրաւնիւն իւթիւնիւն հաւ վաւաւ պիւր  
մաւ իւնտէ, տիւնիւն տէֆաւն թէչիւն  
իւթիւն :

ՄԻՒՆԱՏԻՅԻ ԶԱՂԵԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ՊԱՐԱՑԱՆ ԵՐՄԵՆԻ ԳԻՒՄԵՆԻ ՍՈՒՆԱՆ ՆՈՒՄԵՐՈ 17

Յ. ՄԻՒՆԱՏԻՅԻՆԱՆ ԹԱՊԻՍՆԻՍԻՆՏԻ

Պիւրաւն զէչիւնիւն զաւաւ 100 իւրաւ թաւիւնիւն միւրաւնիւն նիւ-  
մէրաւաւնիւն պաւաւ տըր :

|       |       |       |       |       |       |       |       |       |       |
|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| 10111 | 10930 | 11527 | 12199 | 12809 | 13719 | 14617 | 15728 | 17017 | 18039 |
| 10126 | 10951 | 11674 | 12281 | 12813 | 13730 | 14635 | 15801 | 17027 | 18050 |
| 10136 | 10967 | 11683 | 12351 | 12828 | 13744 | 14642 | 15831 | 17079 | 18059 |
| 10152 | 10980 | 11684 | 12355 | 12844 | 13749 | 14681 | 15861 | 17114 | 18060 |
| 10158 | 10985 | 11687 | 12363 | 12846 | 13767 | 14742 | 15897 | 17150 | 18065 |
| 10177 | 10994 | 11711 | 12378 | 12849 | 13801 | 14780 | 15907 | 17218 | 18077 |
| 10221 | 11005 | 11713 | 12391 | 12867 | 13829 | 14832 | 15912 | 17287 | 18161 |
| 10233 | 11014 | 11715 | 12399 | 12874 | 13958 | 14902 | 15951 | 17295 | 18181 |
| 10273 | 11016 | 11762 | 12442 | 12876 | 13963 | 15121 | 15957 | 17343 | 18218 |
| 10275 | 11019 | 11768 | 12473 | 12879 | 13874 | 15136 | 15969 | 17349 | 18222 |
| 10286 | 11024 | 11769 | 12513 | 12917 | 13975 | 15153 | 15982 | 17394 | 18224 |
| 10295 | 11030 | 11779 | 12523 | 12967 | 13994 | 15155 | 16009 | 17457 | 18230 |
| 10356 | 11051 | 11780 | 12527 | 13011 | 13973 | 15156 | 16011 | 17473 | 18262 |
| 10365 | 11072 | 11782 | 12530 | 13014 | 14048 | 15190 | 16040 | 17484 | 18266 |
| 10393 | 11074 | 11790 | 12552 | 13019 | 14075 | 15216 | 16054 | 17489 | 18391 |
| 10409 | 11078 | 11803 | 12556 | 13025 | 14099 | 15218 | 16071 | 17495 | 18314 |
| 10434 | 11107 | 11816 | 12568 | 13069 | 14108 | 15261 | 16252 | 17558 | 18365 |
| 10449 | 11112 | 11833 | 12579 | 13071 | 14110 | 15307 | 16281 | 17560 | 18367 |
| 10489 | 11113 | 11838 | 12582 | 13078 | 14122 | 15336 | 16321 | 17579 | 18466 |
| 10500 | 11114 | 11869 | 12585 | 13086 | 14194 | 15339 | 16347 | 17604 | 18507 |
| 10550 | 11135 | 11897 | 12589 | 13141 | 14209 | 15353 | 16360 | 17720 | 18556 |
| 10554 | 11136 | 11932 | 12627 | 13188 | 14231 | 15368 | 16363 | 17733 | 18563 |
| 10601 | 11149 | 11948 | 12646 | 13223 | 14235 | 15370 | 16397 | 17738 | 18564 |
| 10613 | 11169 | 11950 | 12648 | 13234 | 14268 | 15403 | 16466 | 17744 | 18567 |
| 10628 | 11171 | 11988 | 12660 | 13240 | 14282 | 15404 | 16477 | 17751 | 18578 |
| 10629 | 11189 | 11990 | 12667 | 13278 | 14296 | 15419 | 16486 | 17758 | 18625 |
| 10646 | 11191 | 11991 | 12668 | 13281 | 14340 | 15420 | 16502 | 17773 | 18654 |
| 10708 | 11193 | 12000 | 12673 | 13303 | 14363 | 15422 | 16516 | 17824 | 18676 |
| 10718 | 11217 | 12008 | 12713 | 13326 | 14425 | 15424 | 16527 | 17826 | 18684 |
| 10730 | 11315 | 12034 | 12718 | 13347 | 14458 | 15428 | 16546 | 17833 | 18685 |
| 10733 | 11343 | 12080 | 12720 | 13352 | 14506 | 15446 | 16574 | 17885 | 18691 |
| 10814 | 11348 | 12119 | 12739 | 13354 | 14516 | 15471 | 16585 | 17893 | 18695 |
| 10825 | 11349 | 12121 | 12742 | 13406 | 14525 | 15531 | 16603 | 17917 | 18709 |
| 10861 | 11359 | 12130 | 12744 | 13413 | 14530 | 15536 | 16694 | 17919 | 18891 |
| 10900 | 11375 | 12133 | 12749 | 13441 | 14549 | 15592 | 16725 | 17927 | 18937 |
| 10905 | 11440 | 12137 | 12751 | 13493 | 14552 | 15594 | 16726 | 17928 | 18953 |
| 10906 | 11441 | 12141 | 12771 | 13494 | 14568 | 15636 | 16748 | 17945 | 18959 |
| 10907 | 11448 | 12144 | 12775 | 13506 | 14570 | 15653 | 16802 | 17952 |       |
| 10911 | 11457 | 12145 | 12793 | 13549 | 14578 | 15695 | 16940 | 18005 |       |
| 10913 | 11462 | 12149 | 12804 | 13570 | 14589 | 15708 | 16973 | 18028 |       |
| 10915 | 11467 | 12195 | 12808 | 13669 | 14600 | 15723 | 16983 | 18033 |       |